

Hoorzitting Vlaams Parlement Commissie Economie Conceptnota: alternatieven voor competitieve onderzoeksfinanciering

Johan Hanssens – Secretaris-Generaal

Onderzoeksfinanciering in de Vlaamse begroting: over welke budgetten gaat het?

ingediend op **13-AA** (2022-2023) – Nr. 1
28 oktober 2022 (2022-2023)

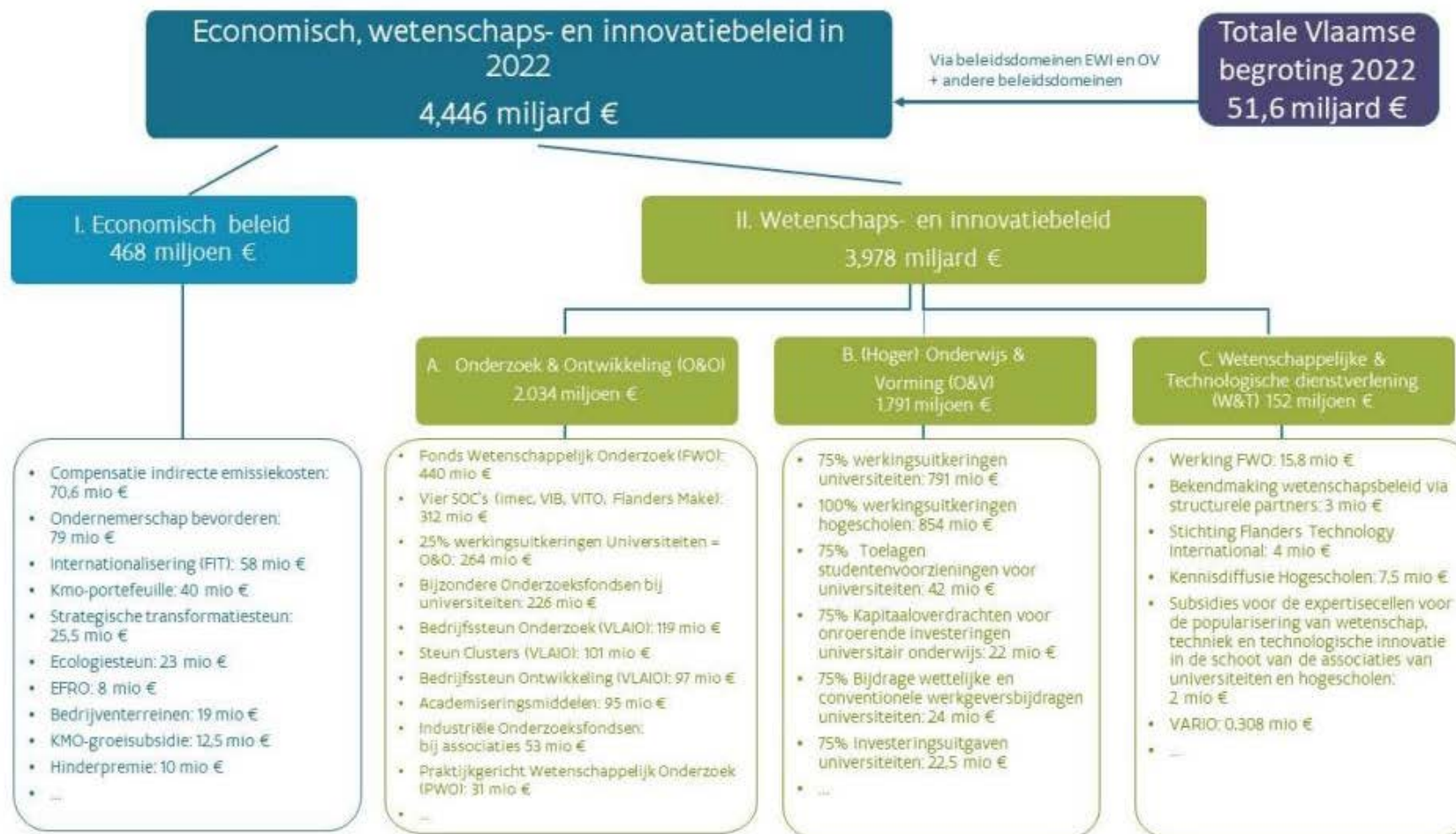
Beleids- en begrotingstoelichting

Economie, Wetenschap en Innovatie

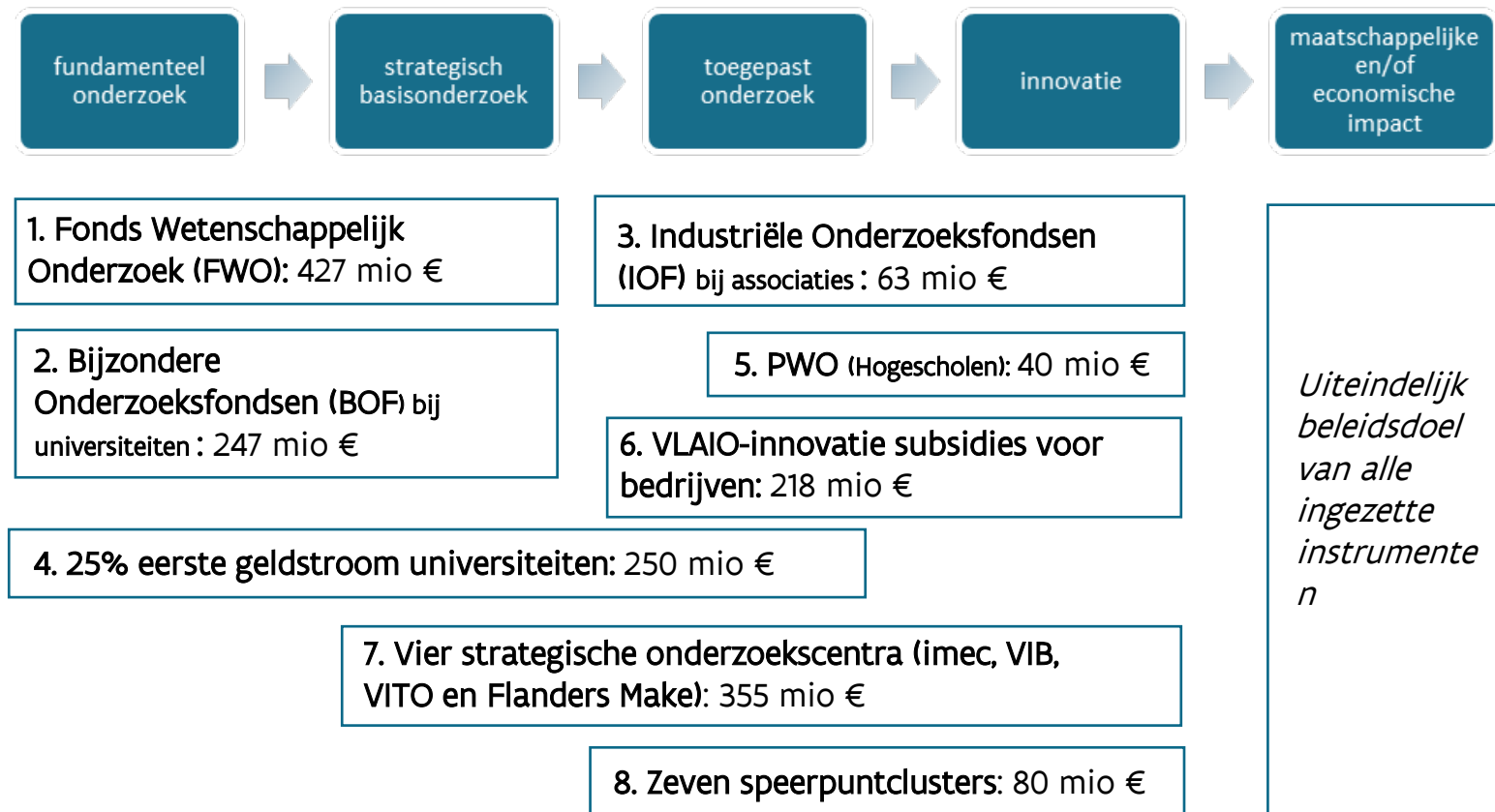
Begroting 2023

Situering Vlaamse overheidsmiddelen voor het Wetenschapsbeleid binnen de Vlaamse begroting

Meer specifiek: onderzoeksfinanciering in Vlaanderen volgens stadia in de onderzoeksfase: instrumenten en budgetten 2023 uit Vlaamse begroting

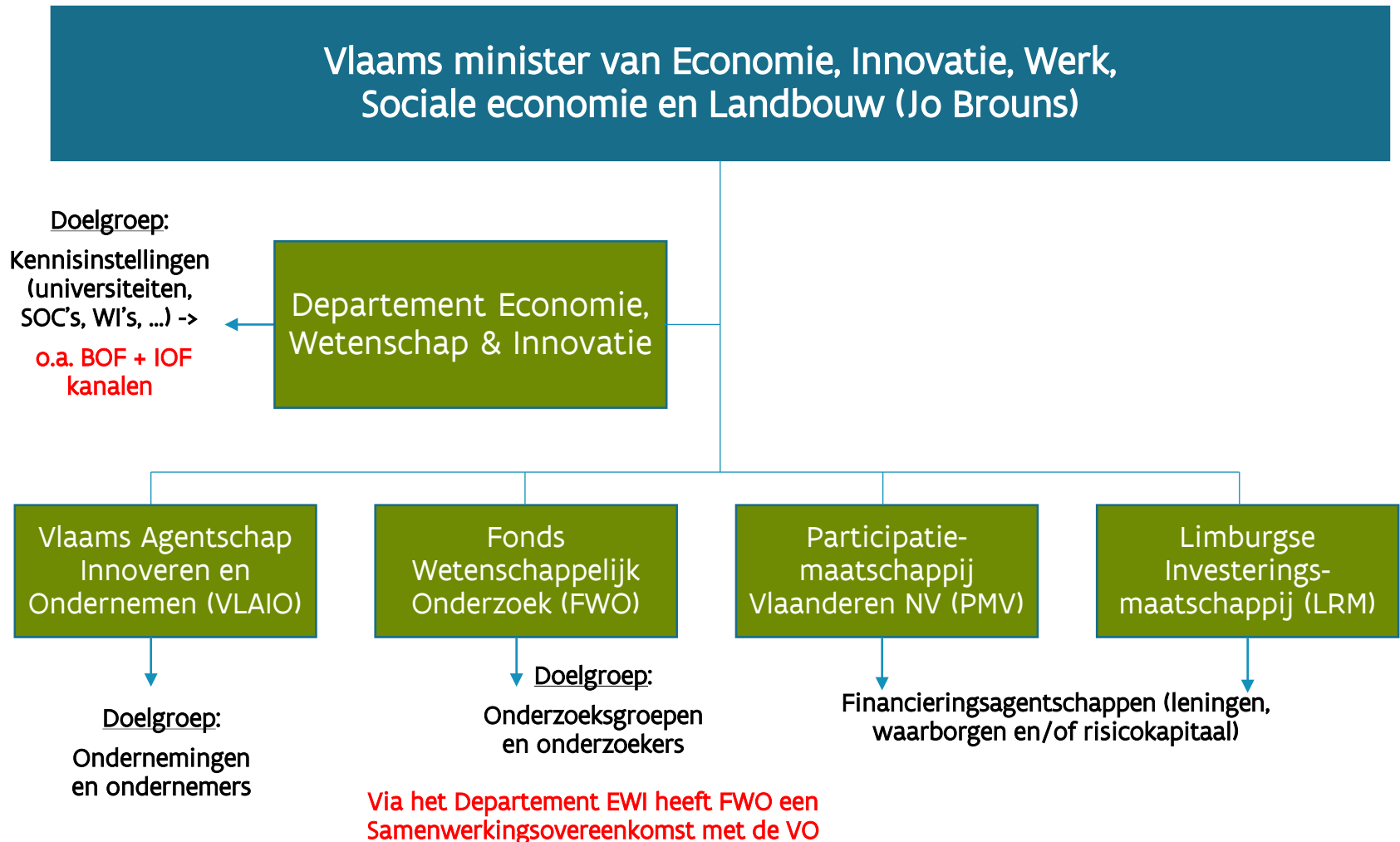
Opmerking: instrumenten 1, 2 en 3 maken in 2023 hun 5-jaarlijkse evaluatie via het Departement EWI door

Competitieve onderzoeksfinanciering voor universiteiten op basis van **excellentie**, vandaag dus vooral via drie kanalen:

1. Twee kanalen voor *fundamenteel onderzoek en strategisch basisonderzoek*
  - a. kanaal van het **Fonds Wetenschappelijk Onderzoek** (bij het extern verzelfstandigd privaatrechtelijk agentschap FWO): 427 mio €

-> middelen verdeeld op basis van een **inter-universitaire** competitie tussen onderzoekers van Vlaamse universiteiten en kennisinstellingen samen
  - b. kanaal van de **Bijzondere Onderzoeksfondsen** (bij elk van de vijf Vlaamse universiteiten apart): 247 mio €

-> middelen verdeeld op basis van een **intra-universitaire** competitie tussen onderzoekers van elke Vlaamse universiteit apart ('BOF-sleutel')
2. Eén kanaal voor *toegepast onderzoek* -> **Industriële Onderzoeksfondsen** (bij elk van de vijf associaties van universiteiten en hogescholen apart): 63 mio €

-> **intra-associatie** competitie ('IOF-sleutel')

Wie verantwoordelijk voor wat?

Organogram Beleidsdomein EWI

Beleidsfilosofie inzake toekenning middelen onderzoeksfinanciering

- **Autonomie:** binnen het decretaal kader van het W&I-decreet en enkele besluiten van de Vlaamse Regering -> zeer grote autonomie voor zowel het FWO als voor de universiteiten in toekenningsmodaliteiten van de middelen
  - **voor FWO: autonomie van een privaatrechtelijke EVA met eigen raad van bestuur**
  - **voor universiteiten: institutionele autonomie**
- **Bottom-up:** onderzoek start vanuit nieuwsgierigheidsgedreven onderzoekers
- **Competitief:** middelen competitief toegekend via oproepen, op basis van excellentie

Bijzondere Onderzoeksfondsen

Doelstelling besteding 247 mio € BOF-middelen

- Fundamenteel (grensverleggend) onderzoek bij de universiteiten stimuleren, via mandaten en projecten
- Autonomie & verantwoordelijkheid geven aan de universiteiten om een **eigen strategisch onderzoeksbeleid** te ontwikkelen en uit te voeren
- W&I-decreet: *Art. 63/1 §2*

Een BOF is een intern bestemmingsfonds van de universiteit, waarvan de middelen bestemd zijn voor de bevordering van het fundamentele wetenschappelijke onderzoek in de universiteit.

=> Zeer breed omschreven algemene doelstelling

Naast de algemene BOF-enveloppe (215 mio €), **twee specifieke programma's**:

- **Tenure Track mandaten (10,8 mio €)**: stimuleren van Tenure Track stelsel, zekerheid geven
- **Methusalem financiering (21,4 mio €)**: langetermijn programmafinanciering voor beperkt aantal excellente onderzoekers

Verdeling BOF-middelen over de universiteiten

- Gesloten enveloppe intra-universitair verdeeld, via verdeelsleutel bepaald door een **outputgedreven parametermodel**
  - **Onderdelen parametermodel:**
    - **Structureel deel** (50% van de enveloppe vastgeklikt voor periode 5 jaar = stabiliteit en voorspelbaarheid)
    - **Variabel deel** (andere 50%, waarvan aandeel elke universiteit jaarlijks bepaald wordt op basis van parameters = competitie)
    - **Parameters:** aantal doctoraatsdiploma's, bibliometrische parameters (publicaties, citaties, internationale co-publicaties), aandeel in budgettaire return Europese kaderprogramma's, samenwerkingsparameter, diversiteitsparameter
- **Aandelen 2023** respectievelijke universiteiten in BOF-enveloppe:
  - **KU Leuven: 40,06%**
  - **UGent: 32,02%**
  - **UAntwerpen: 13,32%**
  - **VUB: 10,60%**
  - **UHasselt: 4%**

Regelgeving m.b.t. BOF

- 5-jaarlijks strategisch beleidsplan inzake wetenschappelijk onderzoek met aandacht voor
  - kwaliteitszorg en de evaluatie van het onderzoek;
  - principes van goed bestuur binnen het onderzoeksbeleid;
  - versterken van de diversiteit van de onderzoekspopulatie;
  - vorming en de loopbaan van de onderzoekers;
  - communicatie over het lopende of afgeronde onderzoek;
  - open science en RRI incl. bepalingen over opslag en hergebruik van data;
  - interdisciplinariteit;
  - regionale, nationale en internationale samenwerking.
- Reglement voor interne toewijzing van globale middelen van BOF
- Jaarlijkse rapportering
- Gender balans in Onderzoeksraad en selectie- en adviescommissies i.v.m. BOF
- 5-jaarlijkse evaluatie

An aerial photograph of a lush green forest. A light-colored, winding path forms a large, irregular circle in the center of the image. The trees are dense and vibrant green, with some darker green areas in the upper right corner. The overall scene is peaceful and natural.

Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen

FWO W&I-decreet

- VR bepaalt per steunprogramma voorwaarden waaraan steun, verleend door FWO, moet voldoen o.a. wat betreft:
  - essentiële selectie- en beoordelingscriteria, die minstens wetenschappelijke kwaliteit en relevantie van geselecteerde projecten en haalbaarheid ervan borgen;
  - wijze waarop oproepen worden georganiseerd;
  - precieze omschrijving van categorie van aanvragers die in het steunprogramma een aanvraag mag indienen.
- FWO verleent financiële steun op grond van oproepen (generiek of thematisch), onder voorwaarden, bepaald door VR.
- Raad van bestuur neemt beslissing over toewijzing en begroting van steun op grond van advies en eventuele aanbevelingen van bevoegde beoordelingscommissie en respecteert opgestelde rangschikkingen.